

بسم الله الرحمن الرحيم

(Hizb-ut Tahrir Emiri Şeyh Âlim Ata İbn Halil Ebu Raşta Tarafından Facebook Sayfası Takipçilerinin Sorularına Verilen Cevaplar Silsilesi)

Soru-Cevap

Özellikle Murabaha Satışı Olmak Üzere İslami Bankalarla İşlem Yapmanın Hükmü

Hasan S. Al-Tarda'ya

Soru:

Esselamu Aleykum ve Rahmetullahi ve Berekatuh.

Değerli Şeyhimiz sizden, özellikle Murabaha satışı olmak üzere İslami bankalarla işlem yapmanın hükmünü açıklamanızı rica ediyorum... İslami bankalar yoluyla otomobil veya ev satın almak gibi? Ben bunun haram olduğunu biliyorum ama bunu bir kişiye nasihat etmek istediğimde konuyu ona ayrıntılı bir şekilde açıklayamıyorum... Şimdi size, vakıamızdan insanlar bir işlem yaparken İslami bankaya benzettikleri hususa dair bir örnek vermek istiyorum... Kasabamızda, bir evin tamamını taksitle (çekle) yapması için kendisiyle anlaşma yapılan şirketler var ve onlar sizinle, satın alımlarda (%15) gibi belli bir yüzde karşılığında kendilerine ait olmayan demir, doğrama (marangoz), çimento ve benzeri şeyler üzerinde anlaşıyorlar... Bu işlem ile diğeri arasında bir fark var mıdır??

Cevap:

Ve Aleykumselam ve Rahmetullahi ve Berekatuh

Murabaha satışı olarak adlandırılan İslami bankalarla işlem yapmak, şeriata aykırı olan işlemlerdir. Bunun en belirgin yönleri şunlardır:

Birincisi: Banka arabayı veya buzdolabını satın almadan önce müşteri ile satış sözleşmesinin yapılması... Rasul Sallallahu Aleyhi ve Sellem sahip olunmayan bir şeyin satışından nehyetmiştir. Hakim Bin Huzzam'ın şöyle dediği rivayet edilmiştir: Dedim ki: Ey Allah'ın Rasulü! Bir adam gelip benden satmakta olduğum şeyden yanımda olmayanı satmamı istedi. Sonra onu pazarda sattım. Bunun üzerine dedi ki: لَا تَبِعْ مَا لَيْسَ عِنْدَكَ **“Yanında olmayan şeyi satma.”** [Ahmed rivayet etti.] Bu kişi, Allah'ın Rasulü Sallallahu Aleyhi ve Sellem'e, onun (saticının) yanında olmayan bir eşyayı satın almak isteyen, bu yüzden (saticının) pazara gidip onu satın alan ve sonra onu kendisine satan müşteri hakkında sordu. Nitekim Rasul Sallallahu Aleyhi ve Sellem bundan nehyetti. Ancak ister satın alsın ister satın almasın yanındaki eşyayı müşteriye sunarsa bu caizdir.

Bunu açıklığa kavuşturmak için şöyle söyleyelim: Bankaya giden bir kişi kredi talebinde bulunur... Banka da ona kredi veya nakdi neden istediğini sorar... Kişi de buzdolabı, araba veya çamaşır makinesi satın alacağını söyler... Banka da onun için bir buzdolabı alacağına ve onu da taksitle şöyle bir fiyata satacağına dair kişiyle bir

anlaşma yaparsa, **bu banka buzdolabını satın almadan önce bağlayıcı bir anlaşma yapmış olur. Sonra banka gider ve kişi için bir buzdolabı alır. Dolayısıyla kişi, bankadan buzdolabını satın alamaz. Çünkü bankayla yapılan anlaşma, buzdolabı bankanın mülkü olmadan önce yapılmıştır. Böylece anlaşma, banka buzdolabına sahip olmadan önce yapılmış olur.**

Banka satın aldıktan sonra müşteriye satmıştır denilmez. Böyle denilmez. **Çünkü banka malı satın almadan önce, bankanın müşteri ile olan anlaşması bağlayıcı hale getirilmiştir.** Bu da banka kendisi için satın aldıktan sonra müşterinin onu satın almayı reddedemeyeceğine delalet etmektedir. Dolayısıyla anlaşma, banka satın almadan önce bağlayıcı hale gelmiş olur.

Şayet bankanın içerisinde buzdolaplarının olduğu bir mağazası olur, diğer buzdolabı satıcıları gibi ister satın alsın ister satın almasın bunları kişiye sunarsa, o zaman peşin ve taksitli satış sahih olur.

İkincisi: Şayet müşteri taksitlerden birini geciktirirse, müşterinin borcunun artırılması caiz değildir. Çünkü bu faizdir ve cahiliye döneminde kullanılan riba nesie olarak adlandırılır. Dolayısıyla borcun ödeme zamanı geldiği halde borçlu olan kişi vadesinde ödeyememiş ve bundan dolayı borcu da artırılmışsa, İslam gelerek bunu tamamen yasaklamış ve zor durumda olan borçluya borcunu artırılmaksızın mühlet vermiştir. **وَإِنْ كَانَ ذُو عُسْرَةٍ فَنَظِرَةٌ إِلَىٰ مَيْسَرَةٍ وَأَنْ تَصَدَّقُوا خَيْرٌ لَّكُمْ إِنْ كُنْتُمْ تَعْلَمُونَ** “**Şayet (borçlu kimse) zor durumdaysa (elinin genişleyeceği) kolaylık zamanına kadar mühlet verin. (Borcu silip) tasadduk etmeniz sizin için daha hayırlıdır, şayet bilerseniz.**” [Bakara-280]

Bu nedenle yukarıda belirtilenlere göre banka ile işlem yapmak caiz değildir.

2- Müteahhitlik hakkında bahsettiğiniz hususa gelince; bu mesele farklıdır... Zira orada müteahhide ait olmayan bir ev için satın alma sözleşmesi yoktur. Bilakis mesele, ev sahibinin, müteahhit ile evin niteliklerine uygun olarak inşa edilmesi için bir kira sözleşmesi üzerinde anlaşmaya varması meselesidir. Dolayısıyla bu, ev sahibinin işin tamamlanmasına göre müteahhide taksitler halinde verdiği bir ücret karşılığında olup kimseye ait olmayan havadan bir ev satın alma sözleşmesi değildir. Ancak henüz inşa edilmemiş ve müteahhidin de geçerli bir mülkiyete sahip olmadığı bir dairenin satışı şeklinde olursa, satış sahih değildir.

Kardeşiniz

Ata İbn Halil Ebu Raşta

H. 24 Recebu'l Ferd 1434

M. 03 Haziran 2013

Cevaba, emirin aşağıdaki web sitesinden bağlanabilirsiniz:

<http://archive.hizb-ut-tahrir.info/arabic/index.php/HTAmeer/QAsingle/3351/>